

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Філософський факультет
Кафедра філософії природничих факультетів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор

“ _____ ” _____ 2012 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання філософії (шифр і назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки 0301 – “Філософія”
(шифр і назва напряму підготовки)

для спеціальності 6.020301 – “Філософія”
(шифр і назва спеціальності (тей))

спеціалізації _____
(назва спеціалізації)

інституту, факультету філософського
(назва інституту, факультету)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

2012 – 2015

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>0203 – гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки <u>6.020301 “Філософія”</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.020301 – “Філософія”</u>	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання немає (назва)		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 72		7-й	7-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	14 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		18 год.	0 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		0 год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		38 год.	58 год.
<i>ІНДЗ:</i> 0 год.			
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1,12

для заочної форми навчання – 4,14

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Курс «Методика викладання філософії» викладається студентам на 4 курсі. Він є важливою складовою професійної підготовки та пов'язаний із курсами психології, педагогіки, соціальної психології, історією філософії. Курс призначений для підготовки студентів до викладацької діяльності на рівні кваліфікаційних вимог до викладання філософських дисциплін у навчальних закладах. Знання, отримані студентами при вивченні даної дисципліни будуть використані при проходженні педагогічної практики та доповнені на 5 курсі, при вивченні курсу «Методика викладання філософії у вищих навчальних закладах». В сучасній освіті відбуваються докорінні зміни, зумовлені перетворенням життя суспільства в умовах розбудови правової демократичної держави. Однією з найважливіших задач освіти є формування особистості, що з відповідальністю ставиться до свого життя, суспільства, довкілля. Тому формування філософської культури є важливим компонентом безперервної освіти. Філософія дозволяє проникати у сутність речей та явищ, обґрунтовувати власні ідеали та цінності, мати власну думку, що не залежить від стереотипів.

Закон України «Про освіту» дозволяє існування різних типів навчальних закладів, дає право родині вибирати навчальний заклад для дитини. Закон дозволяє навчальному закладу самостійно визначати зміст та засоби викладання. В навчальний процес вводяться нові галузі знань, нові філософські дисципліни: «Людина та суспільство», «Людина та світ», «Історія світової культури», «Історія релігій», «Етика», «Логіка», «Естетика», тощо. Відбуваються інтенсивні та екстенсивні зміни навчальних програм, в практику навчання вводяться інтегровані курси. Викладач одержав можливість вибирати програму та підручник з декількох альтернативних варіантів, оцінювати їх з позицій теорії методики викладання, створювати навчальні матеріали до занять. В цих умовах соціально-професійні функції вчителя ускладнюються, загострюються питання про методичну майстерність викладача, його здатність бути організатором навчального процесу, діяльності учнів, здійснювати перехід від школи запам'ятовування до школи мислення та дії. Майбутні спеціалісти повинні добре оволодіти класичними методичними положеннями та навиками, що дозволять досконало виконувати функції викладача філософських дисциплін.

Як педагогічна наука, методика викладання філософії (МВФ) є предметною дидактикою. Вона пов'язана з теорією виховання, загальною дидактикою, віковою психологією. МВФ зосереджує увагу на корекцію мети викладання філософії-виховання засобами предмету активної, ініціативної, відповідальної та творчої особистості.

Задачі вивчення дисципліни:

У результаті вивчення курсу студент повинен зрозуміти специфіку методики викладання філософії, сформулювати уяву про основні методи, які використовує сучасний викладач, про «технологію», як сукупність засобів підвищення ефективності навчання, проектування навчального процесу, яке має чітко визначений результат. Результатом вивчення курсу є також розуміння

„відкритого”, міждисциплінарного, інтегративного характеру гуманітарного знання.

Студент повинен знати:

- основні теоретичні принципи методики викладання філософських дисциплін

- основні принципи сучасних педагогічних технологій;

- основні форми організації та методичного забезпечення аудиторної та поза аудиторної роботи викладача;

- теоретичні та методичні особливості викладання основних розділів курсу філософії;

- особливості професійної діяльності викладача;

- особливості професійної етики викладача.

Студент повинен вміти:

- працювати з науковою та методичною літературою;

- чітко визначати комплекс методів власних наукових досліджень та розробок з методики викладання філософії.

- самостійно розробляти основні методичні документи (план заняття, тематичний план, тощо)

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. *Мета, зміст та нормативно-правове забезпечення філософської освіти.*

Тема 1. Філософська культура – важлива складова загальної культури людини. Зміст філософської освіти. Філософія як система знань і навчальна дисципліна. Традиції викладання філософії – основа творчості викладача. Історія розвитку методики викладання філософії. Сучасна філософська освіта. Інтеграція та диференціація філософського знання. Галузі філософського знання та навчальні філософські дисципліни. Інтегровані заняття з філософських та інших дисциплін (література, історія, соціологія, політологія, соціальна екологія). Мета і принципи викладання філософії. Розмаїття програм та підручників з філософських дисциплін.

Тема 2. Методи та етапи наукового дослідження в методиці викладання філософських дисциплін. Психологічні основи навчання філософії. Мотивація навчальної діяльності. Професійна підготовка та діяльність викладача філософії. Функції викладача філософії та його ролі. Нормативно-правове забезпечення діяльності викладача. Закон України «Про освіту», навчальний план та програми. Планування діяльності викладача. Тематичне планування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. *Форми організації, методи та технології викладання філософії.*

Тема 3. Організація навчальних занять з філософії в навчальних закладах. Аудиторна та позааудиторна робота. Форми організації навчальної діяльності на заняттях з філософських дисциплін (індивідуальна, колективна, робота в малих групах, робота парами) Типологія занять. План заняття. Аналіз заняття. Позакласні форми організації навчання філософії (заняття у бібліотеці, екскурсії, музейні заняття.)

Тема 4. Методи навчання. Класифікація методів (за джерелами знань та за характером пізнавальної діяльності учнів). Методи та методичні прийоми. Наочність та використання ТЗН.

Тема 5. Педагогічні та інформаційні технології у викладанні філософії. Педагогічна технологія як сукупність форм організації взаємопов'язаної діяльності викладача та учнів. Графічне моделювання у викладанні філософії.

Тема 6. Методи продуктивного навчання. Проблемне навчання. Ігрові технології (імітаційні, сюжетні, ділові ігри). Методи учнівського цілепокладання та планування, самоорганізації, самооцінки, рефлексії, рецензій, взаємонавчання. Метод проектів. Види учнівських проектів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. *Перевірка та оцінювання знань з філософії.*

Тема 7. Організація перевірки та оцінювання у викладанні філософії. Види перевірки знань у викладанні філософії: індивідуальна та фронтальна, опитування, практичні завдання, рейтингове оцінювання.

Тема 8. Форми перевірки знань при викладанні філософії: колоквиум, залік, підсумкова атестація.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назви модулів і тем	Всього годин	
		Лекції	Семінари
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. <i>Мета, зміст та нормативно-правове забезпечення філософської освіти.</i>		
1	Філософська культура – важлива складова загальної культури людини. Зміст філософської освіти. Філософія як система знань і навчальна дисципліна. Мета і принципи викладання філософії. Системний підхід до викладання філософії. Традиції викладання філософії – основа творчості викладача. Історія розвитку методики викладання філософії. Сучасна філософська освіта. Інтеграція та диференціація філософського знання. Галузі філософського знання та навчальні філософські дисципліни. Інтегровані заняття з філософських та інших	2	2

	дисциплін (література, історія, соціологія, політологія, екологія). Розмаїття програм та підручників з філософських дисциплін.		
2	Методи та етапи наукового дослідження в методиці викладання філософських дисциплін. Психологічні основи навчання філософії. Мотивація навчальної діяльності. Професійна підготовка та діяльність викладача філософії. Функції викладача філософії та його ролі. Нормативно-правове забезпечення діяльності викладача. Закон України “Про освіту”, навчальний план та програми. Планування діяльності викладача. Тематичне планування.	2	2
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. <i>Форми організації, методи та технології викладання філософії</i>		
3	Організація навчальних занять з філософії в навчальних закладах. Аудиторна та позааудиторна робота. Форми організації навчальної діяльності на заняттях з філософських дисциплін (індивідуальна, колективна, робота в малих групах, робота парами) Типологія занять. План заняття. Аналіз заняття. Позакласні форми організації навчання філософії (заняття у бібліотеці, екскурсії, музейні заняття.)	2	2
4	Методи навчання. Класифікація методів (за джерелами знань та за характером пізнавальної діяльності учнів). Методи та методичні прийоми. Наочність та використання ТЗН. Педагогічні та інформаційні технології у викладанні філософії.	2	2
5	Педагогічна технологія як сукупність форм організації взаємопов’язаної діяльності викладача та учнів. Графічне моделювання у викладанні філософії.	2	2
6	Методи продуктивного навчання. Проблемне навчання. Ігрові технології (імітаційні, сюжетні, ділові ігри). Методи учнівського цілепокладання та планування, самоорганізації, самооцінки, рефлексії, рецензій, взаємонавчання. Метод проектів. Види учнівських проектів.	2	2
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. <i>Перевірка та оцінювання знань з філософії.</i>		
7	Організація перевірки та оцінювання у викладанні філософії. Види перевірки знань у викладанні філософії: індивідуальна та фронтальна, опитування, практичні завдання, рейтингове оцінювання.	2	2
8	Форми перевірки знань при викладанні філософії:	2	2

колоквіум, залік, підсумкова атестація.		
Усього годин	16	16

5. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема	Години
<p>Тема 1. Філософія як система знання. Інтеграція та диференціація філософського знання. Мета викладання філософії та філософських дисциплін. Зміст філософської освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія як навчальна дисципліна. Мета і принципи викладання філософії. 2. Організація навчальних занять з філософії в навчальних закладах. Аудиторна та позааудиторна робота. 3. Форми організації навчальної діяльності на заняттях з філософських дисциплін (фронтальна, індивідуальна, колективна, робота в малих групах, робота парами) 4. Позакласні форми організації навчання філософії (заняття у бібліотеці, екскурсії, музейні заняття). <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Катречко С.Я. К концепции преподавания философии как общеобразовательной дисциплины //Вестник Университета Российской академии образования. М., 1997, 3, С.12 -21. 2. О преподавании философии (материалы "Круглого стола") //Вопросы философии, 1997.-№ 9 3. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум. К. 1998 . 4. Школьный философский словарь. М., Просвещение, 1995 5. Галузинський В.М., Евтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. Навчальний посібник.-К.: Вища шк.,1995.-с.162- 173. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Книгин А.Н. Философия и метафилософия //Структура философского знания. Томск, 1986 2. Розов М.А. Философия как предмет преподавания//Вестник Университета Российской Академии образования, М., 1997, 3, С.21-37. 3. Методические рекомендации к базовому курсу "Философия" (И.В.Вагин, В.Е.Давидович и др.) Ростов-на-Дону, 1995, С.76. 	2
<p>Тема 2. Нормативно-правове забезпечення освіти, мета і принципи викладання філософії в різних типах учбових закладів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Планування діяльності викладача. Розмаїття програм та підручників з філософських дисциплін. 2. Функції викладача філософії та його ролі. Підготовка викладача до заняття. 	2

<p>3. Робоча програма. Тематичний план. Планування заняття та самостійної роботи студентів.</p> <p>4. Типологія занять. План заняття. Конспект заняття. Аналіз заняття. Оцінка якості та результативності заняття.</p> <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України “Про освіту” 2. Філософія: Навчальний посібник (курс лекцій) /За ред. І.Ф Надольного. К., Т-во "Знання", 2001. 3. Філософія: Навчально-методичний посібник.- Харків:Одиссей,2004.-320 с. 4. Шкарлупина Г.Д. Методика преподавания предметов культурологического цикла.- Ростов-на-Дону, Феникс,2005.-252 с. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Махмутов М.И. Современный урок.- 2-е изд. - М.,1985 2.Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини. К., 1995. 3.Нікітіна І.П., Нікітін Ю.О., Шліхова В.В.Шкільне методичне об’єднання. Суспільно-гуманітарний цикл: документація, планування діяльності, позакласна і виховна робота. - Харків, Видавнича група “Основа”, 2006.- 160 с. 	
<p>Тема 3. Методи викладання філософії.</p>	<p>Години</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Методи та методичні прийоми. 2. Класифікація методів: за характером пізнавальної діяльності; за джерелом одержання знань, інтерактивні методи. 3. Наочність та використання ТЗН. <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Махмутов М.И. Современный урок.- 2-е изд. - М.,1985 2. Мир и человек. Справочник. Харків. Прапор, 1998. 3. Основы методики преподавания философии. М., 1971. 4. Смолкин А.М. Методы активного обучения. М.1991 <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діденко В.Ф., Кондрашова-Діденко В.І. Людина і світ,К.1995 2. Ильин Е.Н. Каждый урок – творчество//Народное образование.-1986.-№6. 3. Калмыкова З.И. психологические принципы развивающего 	<p>2</p>

<p>обучения.- М. Педагогика,1981</p> <p>4. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. - К.: Центр навчальної літератури,Інкос,2006.- 624с</p>	
<p>Тема 4. Організація навчання та типи занять з філософських дисциплін.</p>	<p>Години</p>
<p>1. Форми організації роботи учнів на занятті.</p> <p>2. Типи занять. Методика проведення занять різних типів.</p> <p>3. Організація самостійної роботи учнів по вивченню філософських дисциплін.</p> <p>4. Організація самостійної роботи по вивченню першоджерел.</p> <p style="text-align: center;">Основна література:</p> <p>1. Кларин Н.В. Педагогическая технология в учебном процессе. М. 1989</p> <p>2. Людина і світ. Підручник /Головн. ред. Л.В.Губерський. 2-е вид., перероб. і доп.-К.: Т-во "Знання" КОО, 2001.-512с.</p> <p>3. Мир и человек. Справочник. Харьков. Прапор, 1998.</p> <p>4. Терентьева Л.Н. Философские семинары. Одесса, 1992.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <p>1. Діденко В.Ф.,Кондрашова-Діденко В.І.Людина і світ,К.1995</p> <p>2. Ильин Е.Н. Каждый урок – творчество//Народное образование.-1986.-№6.</p> <p>3. Калмыкова З.И. Психологические принципы развивающего обучения.- М. Педагогика,1981</p> <p>4. Мамардашвили М.К.Общая философия. М.,1990</p>	<p>2</p>
<p><i>Тема 5. Педагогічні та інформаційні технології у викладанні філософії.</i></p>	<p>Години</p>
<p>1. Педагогічна технологія як сукупність форм організації діяльності викладача та учнів.</p> <p>2. Різновиди сучасних педагогічних технологій та можливості використання їх у викладанні філософії</p>	<p>2</p>

<p>(технологія формування навчальній діяльності, використання ЛОК, технологія диференційованого навчання, модульна технологія, технологія проектної діяльності, технологія проблемного навчання.</p> <p>3. Графічне моделювання у викладанні філософії.</p> <p>4. Використання мультимедійних засобів та підручників у викладанні філософії.</p> <p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кларин Н.В. Педагогическая технология в учебном процессе. М. 1989 2. Основы методики преподавания философии. М., 1971. 3. Смолкин А.М. Методы активного обучения. М.1991 <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Терентьева Л.Н. Философские семинары. Одесса, 1992. 2. Шкарлупина Г.Д. Методика преподавания предметов культурологического цикла.- Ростов-на-Дону, Феникс,2005.-252 с. 	
<p><i>Тема 6. Методи продуктивного навчання.</i></p>	<p>Години</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Методи учнівського цілепокладання та планування, самоорганізації, самооцінки, рефлексії, рецензій, взаємонавчання 2. Проблемне навчання. 3. Ігрові технології (імітаційні, сюжетні, ділові ігри). <p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Смолкин А.М. Методы активного обучения. М.1991 2. Шкарлупина Г.Д. Методика преподавания предметов культурологического цикла.- Ростов-на-Дону, Феникс,2005.-252 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ильин Е.Н. Каждый урок – творчество//Народное образование.- 1986.-№6. 2. Кларин Н.В. Педагогическая технология в учебном процессе. М. 1989 3. Калмыкова З.И. Психологические принципы развивающего обучения.- М. Педагогика,1981 	<p>2</p>

<p>Тема 7. Технологія проектної діяльності .</p>	<p>Години</p>
<p>1. Метод проектів. Види учнівських проектів. 2. Інтегровані заняття з філософських та інших дисциплін (література, історія, соціологія, політологія, екологія). 3. Використання художньої літератури та творів мистецтва у викладанні філософії. Програма ЧПКМ</p> <p>Основна література:</p> <p>1. Смолкин А.М. Методы активного обучения. М.1991 2. Шкарлупина Г.Д. Методика преподавания предметов культурологического цикла.- Ростов-на-Дону, Феникс,2005.- 252 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>1. Кларин Н.В. Педагогическая технология в учебном процессе. М. 1989 2. Методические рекомендации к базовому курсу "Философия" (И.В.Вагин, В.Е.Давидович и др.) Ростов-на-Дону, 1995, С.76. 3. Особа і суспільство. К., 1997. С.250-265. 4. Подольска Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. - К.: Центр навчальної літератури,Інкос,2006.-624с.</p>	<p>2</p>
<p>Тема 8. Перевірка та оцінка результатів викладання.</p>	<p>Години</p>
<p>1. Функції перевірки та контролю у викладанні філософії 2. Основні принципи перевірки та оцінювання знань. 3. Основні види перевірки знань при викладанні філософських дисциплін(фронтальна та індивідуальна,</p>	<p>2</p>

усна та письмова, персональна та експертна).
4. Програмоване опитування

Основна література:

1. Амонашвили Ш. Обучение. Оценка. Отметка. М., Знание, 1980
2. Смолкин А.М. Методы активного обучения. М. 1991
3. Шкарлупина Г.Д. Методика преподавания предметов культурологического цикла.- Ростов-на-Дону, Феникс, 2005.-252 с.

Додаткова література:

1. Кларин Н.В. Педагогическая технология в учебном процессе. М. 1989
2. Методические рекомендации к базовому курсу "Философия" (И.В.Вагин, В.Е.Давидович и др.) Ростов-на-Дону, 1995, С.76.
3. Особа і суспільство. К., 1997. С.250-265.
4. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. - К.: Центр навчальної літератури, Інкос, 2006.-624с.

3. Питання для повторення курсу та теми рефератів.

1. Філософська культура – важлива складова загальної культури людини. Зміст філософської освіти. Філософія як система знань і навчальна дисципліна.
2. Мета і принципи викладання філософії. Традиції викладання філософії – основа творчості викладача. Історія розвитку методики викладання філософії.
3. Сучасна філософська освіта. Інтеграція та диференціація філософського знання. Галузі філософського знання та навчальні філософські дисципліни.
4. Інтегровані заняття з філософських та інших дисциплін (література, історія, соціологія, політологія, екологія).
5. Методи та етапи наукового дослідження в методиці викладання філософських дисциплін.
6. Психологічні основи навчання філософії.
7. Мотивація навчальної діяльності.

8. Професійна підготовка та діяльність викладача філософії. Функції викладача філософії та його ролі.
9. Нормативно-правове забезпечення діяльності викладача. Закон України “Про освіту”, навчальний план та програми.
10. Планування діяльності викладача. Тематичне планування.
11. Організація навчальних занять з філософії в навчальних закладах. Аудиторна та позааудиторна робота. Форми організації навчальної діяльності на заняттях з філософських дисциплін (індивідуальна, колективна, робота в малих групах, робота парами).
12. Типологія занять. План заняття. Аналіз заняття.
13. Позакласні форми організації навчання філософії (заняття у бібліотеці, екскурсії, музейні заняття.)
14. Методи навчання. Методи та методичні прийоми викладання філософії.
15. Класифікація методів (за джерелами знань та за характером пізнавальної діяльності учнів).
16. Наочність та використання ТЗН.
17. Педагогічні та інформаційні технології у викладанні філософії. Педагогічна технологія як сукупність форм організації взаємопов’язаної діяльності викладача та учнів.
18. Графічне моделювання у викладанні філософії.
19. Методи продуктивного навчання.
20. Проблемне навчання.
21. Ігрові технології (імітаційні, сюжетні, ділові ігри).
22. Методи учнівського цілепокладання та планування, самоорганізації, самооцінки, рефлексії, рецензій, взаємонавчання.
23. Метод проектів. Види учнівських проектів.
24. Форми перевірки знань при викладанні філософії: колоквиум, залік, підсумкова атестація.
25. Організація перевірки та оцінювання у викладанні філософії. Види перевірки знань у викладанні філософії: індивідуальна та фронтальна, опитування, практичні завдання, рейтингове оцінювання.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ РЕЙТИНГУ

Змістові модулі	Усього балів за теми	Усього балів за модулі
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Мета, зміст та нормативно-правове забезпечення філософської освіти.		0-30
Тема 1	15	

	Тема 2	15	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. <i>Форми організації, методи та технології викладання філософії.</i>			0-40
	Тема 3	10	
	Тема 4	10	
	Тема 5	10	
	Тема 6	10	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. <i>Перевірка та оцінювання знань з філософії.</i>			0-30
	Тема 7	15	
	Тема 8	15	
Підсумкове оцінювання			0 - 100

Додаток 1.

Теми рефератів.

1. Філософська культура – важлива складова загальної культури людини. Зміст філософської освіти. Філософія як система знань і навчальна дисципліна.
2. Мета і принципи викладання філософії. Традиції викладання філософії – основа творчості викладача. Історія розвитку методики викладання філософії.
3. Сучасна філософська освіта. Інтеграція та диференціація філософського знання. Галузі філософського знання та навчальні філософські дисципліни.
4. Інтегровані заняття з філософських та інших дисциплін (література, історія, соціологія, політологія, екологія).
5. Методи та етапи наукового дослідження в методиці викладання філософських дисциплін.
6. Психологічні основи навчання філософії.
7. Мотивація навчальної діяльності.
8. Професійна підготовка та діяльність викладача філософії. Функції викладача філософії та його ролі.
9. Нормативно-правове забезпечення діяльності викладача. Закон України “Про освіту”, навчальний план та програми.
10. Планування діяльності викладача. Тематичне планування.
11. Організація навчальних занять з філософії в навчальних закладах. Аудиторна та позааудиторна робота. Форми організації навчальної діяльності на заняттях з філософських дисциплін (індивідуальна, колективна, робота в малих групах, робота парами).
12. Типологія занять. План заняття. Аналіз заняття.

13. Позакласні форми організації навчання філософії (заняття у бібліотеці, екскурсії, музейні заняття.)
14. Методи навчання. Методи та методичні прийоми викладання філософії.
15. Класифікація методів (за джерелами знань та за характером пізнавальної діяльності учнів).
16. Наочність та використання ТЗН.
17. Педагогічні та інформаційні технології у викладанні філософії. Педагогічна технологія як сукупність форм організації взаємопов'язаної діяльності викладача та учнів.
18. Графічне моделювання у викладанні філософії.
19. Методи продуктивного навчання.
20. Проблемне навчання.
21. Ігрові технології (імітаційні, сюжетні, ділові ігри).
22. Методи учнівського цілепокладання та планування, самоорганізації, самооцінки, рефлексії, рецензій, взаємонавчання.
23. Метод проектів. Види учнівських проектів.
24. Форми перевірки знань при викладанні філософії: колоквіум, залік, підсумкова атестація.
25. Організація перевірки та оцінювання у викладанні філософії. Види перевірки знань у викладанні філософії: індивідуальна та фронтальна, опитування, практичні завдання, рейтингове оцінювання.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усьо го	у тому числі					Ус бо го	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Взаємозв'язок філософії та природознавства як одна з найважливіших підстав їх розвитку.													
Тема 1.	4	2	-	-	-	2							
Тема 2.	8	6	-	-	-	2							
Разом за змістовим модулем 1	12	8	-	-	-	4							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Основні етапи розвитку хімії.													
Тема 3.	4	2	-	-	-	2							
Тема 4.	4	2	-	-	-	2							
Тема 5.	4	2	-	-	-	2							
Тема 6.	4	2	-	-	-	2							
Тема 7.	4	2	-	-	-	2							

Тема 8.	4	2	-	-	-	2						
Разом за змістовим модулем 2	28	18	-	-	-	10						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Етика відповідальності в науці і сучасній хімії.												
Тема 9 .	4	2	-	-	-	2						
Разом за змістовим модулем 3	18	10	-	-	-	8						
Усього годин	54	30	-	-	-	24						

6. Теми практичних занять

Згідно навчального плану практичні заняття не заплановані.

7. Теми лабораторних занять

Згідно навчального плану лабораторні заняття не заплановані.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		2
2		2
3		2
4		2
5		2
6		2
7		2
8		2
9		2
10		2
11		2
12		2
	Разом	24

Питання для повторення.

Тематика контрольних завдань

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання Додаток (тематика рефератів)

1.

10. Методи навчання

Під методами навчання розуміють способи навчальної роботи викладача та організації навчально-пізнавальної діяльності студентів з метою вирішення різноманітних дидактичних завдань, спрямованих на оволодіння матеріалом, який потрібно засвоїти.

В основу сучасного етапу розвитку теорії щодо методів навчання покладено навчально-пізнавальну діяльність особистості, поділену на види.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесно-інформаційні, наочно-евристичні, практично-репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дедуктивні, індуктивні; лекція, пояснення, робота з книгою.

2 Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності: наукові дискусії, , написання тез, робота зі словником, індивідуальний проект, презентація.

3. Методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усне опитування, письмові контрольні роботи, тестування самоперевірка, заліки, співбесіди.

11. Методи контролю

Якість і послідовність вивчення учбового матеріалу контролюється перевіркою відповідей студентів на вузлові питання тем, під час написання контрольної роботи.

До методів оцінювання відносять: оцінку за реферат, самостійну письмову роботу, поточне тестування, підсумковий тест, самоперевірку, співбесіди, заліки.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2						Змістовий модуль № 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10	T 11	T 12	100
6	20	6	6	8	6	6	6	8	8	8	12	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з	не зараховано з

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій
2. Нормативні документи;
3. Ілюстративні матеріали,
4. Методичні розробки до курсу.
5. Роздатковий матеріал.

14. Рекомендована література

Базова.

1. Арцишевський Р.А. Світ і людина. К., 1996. С.13-20.
2. Бабанский Ю.К. Методы обучения в современной общеобразовательной школе. М.: Знание.-1987
3. Беспалко В.П. Слагаемые педагогической технологии. -М., Знание, 1989
4. Вілков В.Ю., Ніколаєвський В.М., Омельченко В.В., Салтовський О.І. Людина і світ. /Навчальний посібник. —Харків: 2001.
5. Вілков В.Ю., Салтовський О.І. Людина і світ: Навч. Посібник.- К.:ТОВ "Кондор", 2001.-208с.
6. Волков Ю.Г., Поликарпов В.С. Человек. Энциклопедический словарь. — М.; Гардарики, 1999.
7. Діденко В.Ф., Кондрашова-Діденко В.І. Людина і світ, К. 1995
8. Ильин Е.Н. Каждый урок – творчество // Народное образование.-1986.- №6.
9. Калмыкова З.И. Психологические принципы развивающего обучения.- М. Педагогика, 1981
10. Катречко С.Я. К концепции преподавания философии как общеобразовательной дисциплины // Вестник Университета Российской академии образования. М., 1997, 3, С.12 -21.
11. Кларин Н.В. Педагогическая технология в учебном процессе. М. 1989
12. Книгин А.Н. Философия и метафилософия // Структура философского знания. Томск, 1986
13. Людина і світ. Підручник /Головн. ред. Л.В.Губерський. 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Т-во "Знання" КОО, 2001.-512с.
14. Мир и человек. Справочник. Харьков. Прапор, 1998.
15. Махмутов М.И. Современный урок.- 2-е изд. - М., 1985.

16. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії: онтологія людини. К., 1995.
17. Нікітіна І.П., Нікітін Ю.О., Шліхова В.В. Шкільне методичне об'єднання. Суспільно-гуманітарний цикл: документація, планування діяльності, позакласна і виховна робота. - Харків, Видавнича група "Основа", 2006.- 160 с.
18. О преподавании философии (материалы "Круглого стола") // Вопросы философии, 1997.-№ 9
19. Основы методики преподавания философии. М., 1971.
20. Смолкин А.М. Методы активного обучения. М.1991
21. Терентьева Л.Н. Философские семинары. Одесса, 1992.
22. Філософія: Навчальний посібник (курс лекцій) /За ред. І.Ф. Надольного. К., Т-во "Знання", 2001.
23. Філософія: Навчально-методичний посібник.-Харьков:Одиссей,2004.- 320 с.
24. Шкарлупина Г.Д. Методика преподавания предметов культурологического цикла.- Ростов-на-Дону, Феникс,2005.-252 с.

Допоміжна

1. Арцишевський Р.А. та ін. Людина і суспільство. К.1992
2. Вілков В.Ю.Людина і світ.К.,1995
3. Галузинський В.М., Евтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. Навчальний посібник.-К.: Вища шк.,1995.-с.162- 173.
4. Мамардашвили М.К.Общая философия. М.,1990
5. Методические рекомендации к базовому курсу "Философия" (И.В.Вагин, В.Е.Давидович и др.) Ростов-на-Дону, 1995, С.76.
6. Особа і суспільство. К., 1997. С.250-265.
7. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. - К. :Центр навчальної літератури,Інкос,2006.-624с.
8. Розов М.А. Философия как предмет преподавания //Вестник Университета Российской Академии образования, М., 1997, 3, С.21-37.
9. Світ сучасної людини. К., 1996. С.32-36.
10. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум. К. 1998 .
11. Школьный философский словарь. М., Просвещение, 1995

15. Інформаційні ресурси

1. www.onu.edu.ua
2. www.philosoph.onu.edu.ua